

כ"ד אלול, תשע"ה
8 ספטמבר, 2015

חוזר מס הכנסה מס' 3/2015 – רשות המסים
בנושא: מיסוי תשלומים המתקבלים בגין פוליסות ביטוח מפני אובדן כושר עבודה -
בעקבות תיקון 190 לפקודה

1. רקע כללי

- 1.1.** עובד, עצמאי או מעביד בעבור עובדו, רשאים לרכוש ביטוח מפני אובדן כושר עבודה. ביטוח זה בא להגן על המבוטח במקרה בו יאבד חלילה את כושר עבודתו עקב מחלה או תאונה, ולאפשר שמירה על רמת החיים ויצירת מקור הכנסה חלופי.
- 1.2.** פוליסת הביטוח מפני אובדן כושר העבודה יכול שתירכש כחלק אינטגרלי מביטוח פנסיוני או במסגרת פוליסת ביטוח עצמאית. הפוליסה נכנסת לתוקף בדרך כלל שלושה חדשים לאחר אובדן כושר עבודה. אולם, ניתן לקבוע תקופה קצרה או ארוכה יותר בהתאם להסכם. הפוליסה הינה מסוג ריסק, כלומר אין בה צבירת זכויות, ותקפה כל עוד ומשולמת הפרמיה.
- 1.3.** קיימים שלושה סוגי פוליסות אובדן כושר עבודה המובדלות בהגדרת אובדן כושר העבודה ואי היכולת לעבוד:
- 1.3.1. אובדן כושר עבודה בעקבותיו לא יכול המבוטח לעסוק בכל עיסוק שהוא.
- 1.3.2. אובדן כושר עבודה בעקבותיו לא יכול המבוטח לעסוק ב"עיסוק סביר" התואם להשכלתו הכשרתו וניסיונו.
- 1.3.3. אובדן כושר עבודה בעקבותיו לא יכול המבוטח לעסוק בעיסוק האחרון בו עסק טרם האירוע.
- 1.4.** בעת קרות אירוע ביטוחי, משולמת למבוטח קצבה חודשית, בשיעור של עד 75% משכרו הממוצע של העובד או הכנסתו הממוצעת המבוטחת (להלן: "הפיצוי החודשי"), וזאת עד להחלמתו, עד לתום תקופת הביטוח, עד הגיעו לגיל פרישה או עד ליום מותו לפי המוקדם (להלן: "תום תקופת הביטוח"). יתכנו מצבים בהם ישולם למבוטח סכום חד פעמי במקום או בנוסף לתשלומי הקצבה החודשיים.
- 1.5.** מטרת חוזר זה הינה להבהיר את אופן המיסוי של סכומים המתקבלים בגין פוליסות ביטוח בפני אובדן כושר עבודה, הן כתשלום עיתי והן בתשלום חד פעמי.

2. קצבה חודשית בגין אובדן כושר עבודה

- 2.1.** בהתאם להוראות סעיף 3(א) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א - 1961 (להלן: "הפקודה"), סכום שהתקבל בעקבות ביטוח מפני אובדן כושר עבודה הינו מקור הכנסה פירותי לפי סעיף 2(5) לפקודה החייב במס בין אם התקבל כקצבה, ובין אם התקבל כסכום חד פעמי. קצבה המשולמת בגין אובדן כושר עבודה תחשב

כהכנסה מיגיעה אישית עפ"י חלופה (א3) להגדרתה מונח זה במסגרת סעיף 1 לפקודה.

2.2. בהתאם לאמור, תהיה הקצבה חייבת בשיעורי המס הקבועים בסעיף 121 לפקודה. יחד עם זאת בהתאם להוראות סעיף 9א לפקודה, מי שהגיע ל"גיל פרישה" בעקבות פרישה מוקדמת בשל נכות רפואית או תפקודית יציבה בדרגה של 75% או יותר, יהא זכאי לפטור בשיעור של 67%¹ מ"תקרת הקצבה המזכה" כהגדרתה בסעיף. יצוין, כי התנאים לקבלת הפטור על קצבת נכות או קצבת אובדן כושר עבודה לפי הוראות סעיף 9א, עולים מפסקה (2) להגדרת גיל פרישה. בהתאם לאמור, מי שפרש פרישה מוקדמת בשל נכות יציבה בדרגה של 75% או יותר. כדי לעמוד בדרישה האמורה יש לעמוד בכל התנאים האמורים להלן במצטבר:

2.2.1. המבוטח טרם הגיע לגיל פרישה על פי חוק גיל פרישה (62 לאישה ו- 67 לגבר, נכון למועד כתיבת החוזר);

2.2.2. המבוטח הוכר כנכה בשיעור של 75% לפחות, ולצמיתות, לעניין זה יכול שתהא נכותו רפואית או תפקודית;

2.2.3. המבוטח פרש מעבודתו עקב הנכות האמורה, והנכות פגעה ביכולתו להשתכר ברמה שקדמה לנכותו, או לעסוק במקצוע שבו עסק קודם לכן;

2.2.4. הקצבה משולמת על ידי המעביד שממנו פרש, על ידי קופת הגמל או על פי תכנית ביטוח מפני אובדן כושר עבודה.

יודגש כי על פטור הניתן מכוח סעיף 9א לקצבת אובדן כושר עבודה לא תחול נוסחת הקיזוז ומענקים שמקבל מי שפרש מחמת נכות במועד פרישתו לא יחשבו כמענקים פטורים לעניין אותה נוסחה.

2.3. היוון קצבאות אובדן כושר עבודה – במקרים רבים תעדיף חברת הביטוח ו/או המבוטח לשלם סכום חד פעמי כמעין פיצוי על זרם התשלומים המגיע עד למועד התשלום והיוון זרם התשלומים העתידי למועד התשלום. במקרה בו בוצע היוון של חלק מהקצבאות העתידיות להן זכאי המבוטח, יחולו הוראות סעיף 52(5) לפקודה על הסכום המהוון. במידה והנישום אשר היה זכאי לפטור לפי סעיף 9א(ה) לפקודה, וקיבל סכום חד פעמי הנובע כולו או חלקו מהיוון קצבאות אובדן כושר עבודה, הרי שבגין חלק יתרת ההון הפטורה יהא פטור ממס, ואילו חלק ההיוון החייב במס ימוסה מכח סעיף 52(5) לפקודה, כחלק מהכנסת הנישום בעת קבלתו, ויחולו עליו שיעורי המס המפורטים בסעיף 121 לפקודה. יודגש כי במקרה כאמור היוון קצבה תוך ניצול יתרת ההון הפטורה יפגע ביתרת ההון הפטורה בהגיעו לגיל פרישה וקבלת פנסיה.

¹ על פי הוראת שעה, בשנים 2012 עד 2015 יקראו 43.5%, בשנים 2016 עד 2019 יקראו 49%, בשנים 2020 עד 2024 יקראו 52%.

3. סכום חד פעמי המתקבל כפיצוי בגין אי תשלום קצבת אובדן כושר עבודה

- 3.1.** כאמור, יתכנו מקרים בהם משולם למבוטח סכום חד פעמי מאת חברת ביטוח (להלן: "תשלום חד פעמי") כעבור זמן ממועד הזכאות לקצבה (להלן: "מועד התשלום"), המשקף את זכאותו לקצבת אובדן כושר עבודה בגין תקופת העבר (ממועד הפגיעה או ממועד הפסקת תשלומי המשכורת או ממועד הפסקת תשלומי קצבת אובדן כושר עבודה, ועד למועד התשלום), ולעיתים ובמקרים רבים גם בגין תקופה עתידית (ממועד התשלום ועד לתום תקופת הביטוח). בכדי לקבוע את אופן המיסוי של הסכום החד פעמי, יש לפצלו בהתאם לתקופות בגינן הוא משולם:
- 3.1.1 סכום המשולם בגין תקופת העבר (להלן: "הפרשי קצבה") - הפרשי הקצבה** בגין השנים שקדמו לשנה בה התקבל הסכום החד פעמי, ימוסו במועד קבלתו, כאשר אם היה המבוטח זכאי לפטור לפי 9א לפקודה בגין תשלומי הקצבה שהיה זכאי לקבל בעבר, יהא אותו חלק מהפרשי הקצבה פטור אף הוא.
- 3.1.2 סכום המשולם בגין קצבאות השנה השוטפת בה מתקבל המענק (להלן: "קצבה שוטפת") - סכום זה ימוסה כחלק מהכנסתו של הנישום בשנת קבלת הסכום כהכנסה מקצבה.**
- 3.1.3 סכום המשולם בגין קצבאות עתידיות (להלן: "היוון קצבה") - כאמור לעיל,** סכום המתקבל בגין היוון קצבאות עתידיות שאמורות היו להשתלם בגין תקופות שלאחר תום השנה בה מתקבל הסכום החד פעמי ועד לתום תקופת הביטוח - ימוסה בעת קבלתו, כאשר היוון חלק הקצבה הזכאי לפטור לפי סעיף 9א לפקודה יהא אף הוא פטור.
- 3.2 מובהר, כי החלוקה של התשלום החד פעמי לתקופת עבר ועתיד יכול ותקבע על ידי הצדדים בהסכם פשרה ויכול שתקבע על ידי בית המשפט. לאור תוצאות מס שונות הנובעות מחלוקה רצונית של מהות התשלומים, קובע חוזר זה את האופן והכללים על פיהם תקבע מהות ההכנסה הניתנת למבוטח כתשלום חד פעמי עקב אובדן כושר השתכרות מלא או חלקי.**
- 3.3 יודגש, כי החלוקה למהות הסכום על פי הקבוע להלן, הינה מנדטורית ואינה ניתנת לבחירה של המבוטח או של המבטח. יחד עם זאת, אם אכן הייתה פגיעה חלקית ואם נקבעה נכות חלקית לתקופות שונות המקנות כיסוי מופחת בתקופות שונות מכח הפוליסה המקורית, ושיעורי הנכות המופחתים נקבעו על ידי ועדה רפואית של רשות שלטונית, ניתן יהיה לקבוע את הפיצוי החודשי המוגדר לעיל, בהתאם להסכם הפוליסה ושיעור הנכות. קביעה כאמור, תוגש כשהיא מנומקת להנחת דעתו של פקיד השומה.**
- 3.4 הייתה החלוקה לעבר ועתיד בהסכמה בין הצדדים או בהסכם פשרה שקיבל תוקף של פסק דין, יש להתעלם מקביעת ההסכם, והחלוקה של התשלום החד פעמי תקבע על פי הוראות אלה:**

3.4.1. בגין כל שנה השייכת לעבר ועד למועד התשלום, תיזקף הכנסה בגובה הסכום להשלמה, לעניין זה, **הסכום להשלמה בכל שנה**, הינו הפיצוי החודשי כשהוא מוכפל בתקופת הזכאות לקצבת אובדן כושר עבודה בהתאם לשיעור הנכות באותה שנה ובניכוי סכומים ששילמה לו חברת הביטוח באותה שנה. **שיעור הנכות** יהא שיעור הנכות שנקבע על ידי גוף שרשאי לקבוע את שיעור הנכות על פי סעיף 9(5) לפקודה, אחרת ייקבע שיעור נכות מרבי.

3.4.2. היה התשלום החד פעמי נמוך מהסכום להשלמה בעבור כל תקופת העבר ועד למועד התשלום (להלן: "**הסכום הכולל להשלמה**"), ייפרס התשלום על פני תקופת העבר ועד למועד התשלום, בהתאם ליחס שבין הסכום להשלמה בכל שנה מתוך הסכום הכולל להשלמה.

3.4.3. עלה התשלום החד פעמי על הסכום הכולל להשלמה ;

3.4.3.1. יראו בסכום להשלמה בגין השנים שקדמו לשנת התשלום **כהפרישי קצבה**, ויתרת הסכום תשמש תחילה לקצבה שוטפת, ולאחר מכן - להיוון קצבה.

3.4.3.2. הסכום להשלמה, כמשמעותו לעיל, בגין השנה השוטפת **במלואה**, יחשב **כקצבה שוטפת**. במידה ונקבעה קצבה עד לתום תקופת תהא הקצבה השוטפת הסכום להשלמה עד למועד תחילת הקצבה ובתוספת הקצבה שנקבעה ממועד התשלום ועד לתום השנה השוטפת.

3.4.3.3. יתרת התשלום החד פעמי תחשב **כהיוון קצבה**.

3.4.4. אולם, אם נקבע למבוטח סכום חד פעמי, ומעבר לכך נקבע לו בנוסף תשלום קצבה בהתאם לשיעורי הנכות מכאן ולהבא, הרי שכל התשלום החד פעמי הינו תשלום בגין תקופת העבר ועד למועד התחלת קבלת הקצבה. במצב האמור ואפילו הסכום החד פעמי עולה על הסכום הכולל להשלמה, הסכום החד פעמי ייפרס על פני תקופת העבר ועד למועד התחלת תשלום הקצבה בלבד, בהתאם ליחס שבין הסכום להשלמה בכל שנה מתוך הסכום הכולל להשלמה .

3.5. בקביעה של בית המשפט, תהא החלוקה של התשלום החד פעמי לעבר ועתיד על פי קביעתו כאמור של בית המשפט, ובלבד שהקביעה הינה תוצאה של הליך משפטי ולא של **הסכם פשרה**, ולאחר שהשופט שמע את טיעוני הצדדים ואת חומר הראיות והחליט לגבי החלוקה על פי הממצאים שהוצגו בפניו ועל פי הראיות וכן קבע את הפיצוי בגין כל תקופה או את העקרונות לחישוב הפיצוי בגין כל תקופה.

4. פריסת ההכנסה הנובעת מסכום חד פעמי המתקבל בגין קצבאות אובדן כושר עבודה

- 4.1. לעניין הפרשי קצבה -** יכול המבוטח לבקש לייחס, את החלק החייב מתוך סכום הפרשי הקצבה, לשנים בהן נוצרה הזכאות לקצבה וכפי שחושבה לעיל ועד לשש שנים לאחור המסתיימות בשנת הקבלה, בהתאם להוראות סעיף 8(ג)(1) לפקודה וזאת באשר לסכומים חד פעמיים שהתקבלו לאחר 1.1.2011. יודגש, כי במקרה בו הפרשי קצבה המתקבלים מתייחסים לתקופה הארוכה משש שנים, הרי שהפרשי הקצבה בגין השנים הראשונות, הקודמות לשש השנים, יתווספו להכנסה מקצבה בשנה שבה חל מועד התשלום ולא ניתן יהיה ליחס אותם לפי סעיף 8(ג)(1). עוד מובהר, כי הפריסה לאחור הינה לשנים שאותם מבקש המבוטח וברצף. לפיכך הפרשי קצבה של השנים שאליהם לא מבקש המבוטח ליחס הכנסה, יחויבו במס בשנה השוטפת ולא ניתן לבצע בגינם פריסה קדימה.
- 4.2. לעניין קצבה שוטפת -** זו תמוסה בשנה שבה נתקבל התשלום החד פעמי ללא אפשרות פריסה כל שהיא.
- 4.3. לעניין היוון קצבה -** הוראות סעיף 8(ג)(3) לפקודה מאפשרות למבוטח לפרוס את סכום ההיוון החייב בחלקים שנתיים שווים בתקופה שבה נוצרה הזכות לקצבה אך לא יותר משש שנות מס המסתיימות בשנה שבה נתקבלו סכומי היוון הקצבה – כלומר פריסה לאחור לתקופה של עד שש שנים לכל היותר. מעבר לכך, מכח סמכותו של המנהל על פי סעיף 8(ג)(3) לפקודה, ובשל העובדה שהמדובר בתשלומים עתידיים אשר באים לכסות פגיעה בהשתכרות עתידית, ניתן יהיה לבצע פריסה קדימה של היוון קצבאות אובדן כושר עבודה, לפי הכללים הבאים:
- 4.3.1.** מספר שנות הפריסה קדימה יהיה לפי מפתח של שנת פריסה אחת בגין כל ארבע שנות היוון, עד מקסימום של שש שנות פריסה. נדגיש בעניין זה כי, למניין סך שנות ההיוון תחשב התקופה שמיום קבלת התשלום החד פעמי ועד למועד תום תקופת הביטוח של הפוליסה המקורית מכוחה מתבצע התשלום.
- 4.3.2.** שנת הפריסה הראשונה תהיה שנת קבלת התשלום החד פעמי ואם היה התשלום ברבעון האחרון של השנה, תהא זו השנה שלאחריה, ובכל מקרה לא תהיה הפריסה ליותר משש שנים.
- 4.3.3.** הפריסה קדימה תחייב הגשת דוחות שנתיים בתקופת הפריסה ותשלום מקדמה כפי שיקבע פקיד השומה.
- 4.3.4.** במידה והמבוטח מבקש לשלב פריסה של היוון קצבה (סכום חד פעמי שמשולם בגין קצבאות עתידיות) גם לאחור וגם קדימה, לא יעלה מספר שנות הפריסה יחד על שש שנים או על שנות הפריסה האפשריות לפי המפתח שנקבע (הנמוך שבהם).
- 4.3.5.** מבוטח המבקש לפרוס את היוון הקצבה קדימה בלבד, וכתוצאה מהחישוב האמור ההכנסה החייבת בשנת הפריסה הראשונה גדולה משמעותית משנות הפריסה הבאות, יוכל המבוטח על פי בקשתו לחלק את היוון הקצבה רק

ליתרת השנים הבאות, ובלבד שסך שנות הפריסה לרבות השנה הראשונה לפריסה שבה לא נפרס סכום, לא יעלה על מספר השנים על פי המפתח שלעיל.

4.4. יובהר, כי מי שקיבל סכום חד פעמי בגין אובדן כושר עבודה המתייחס גם לקצבאות בגין העבר וגם לקצבאות עתידיות יוכל לבצע פריסה לשני הסכומים בהתאם לאמור בחוזר זה ללא תלות בניהם, כלומר תתכן פריסה של עד שש שנים לאחור בגין הפרשי הקצבה לפי סעיף 8(ג)(1) לפקודה ובנוסף עד שש שנים נוספות קדימה בגין היוון הקצבה לפי סעיף 8(ג)(3) לפקודה ובסך הכל 11 שנים (השנה שבה חל מועד התשלום נכללת בפריסה קדימה בהיוון קצבה ובפריסה לאחור בהפרשי קצבה) היה התשלום ברבעון האחרון של השנה תהא הפריסה ל- 12 שנים לכל היותר.

4.5. יודגש כי אין בעמדה המובאת בחוזר זה והמקלה על חבות המס באמצעות פריסת התשלומים כדי להביע עמדה באשר להעדפה של תשלום חד פעמי על פני קצבה. נהפוך הוא, מטרת המחוקק הינה להבטיח קצבה במקרים של אובדן כושר עבודה, ובהתאם לכך נקבעו בחוק הוראות להתרה בניכוי של הפרמיה המשולמת לרכישה של ביטוח מפני אובדן כושר עבודה. היה ויקבע בדין כי אפשרות לתשלום פיצוי חד פעמי אינה אפשרית, הרי שפרק זה יהיה בטל מעיקרו.

בברכה,

רשות המסים בישראל

נספח א' לחוזר מס הכנסה מס' 3/2015 - דוגמאות מספריות

נתונים כלליים:

אדם בן 44 נפגע בתאונה ב- 1.4.2004 והפך להיות זכאי לקצבה על פי תוכנית הביטוח ביום 1.7.2004. על פי הסכם הביטוח היה זכאי לקצבה של 8,000 ₪ ואולם שכרו הממוצע בשנה האחרונה, לעניין הביטוח, היה 8,000 ₪. המעביד המשיך לשלם את משכורתו ל 90 ימים נוספים, כימי מחלה, ובתוך אותם 90 הימים נקבעה למבוטח נכות צמיתה של 60%. בעקבותיה של אותה נכות הגיש תביעה כנגד חברת הביטוח ודרש לשלם לו את קצבתו בסך 8,000 ₪ עד לתום תקופת הביטוח, קרי גיל 67.

חברת הביטוח שילמה לו 5,000 ₪ בכל חודש במשך 6 חדשים, ולאחר מכן הפחיתה את קצבתו ל- 3,000 ₪ בלבד.

ביום 1.1.2006 חזר לעבודתו במשרה חלקית במקום עבודה אחר (בשכר של 5,000 ₪). במקביל לחזרתו לעבודה בתחילת 2006, הפחיתה חברת הביטוח את התשלום ל- 1,000 ₪ בלבד, בטענה שחזר לעבוד וכי יכולתו כפי שנצפתה, עולה על המוצג על ידו. בעקבות המהלכים הסותרים החל משא ומתן לפשרה ולאחר שלא צלח, והחל הליך משפטי אשר נסתיים ביום 1.7.2012 שבה נקבע כי חברת הביטוח תשלם לו:

דוגמה מס' 1
בהליך משפטי אשר נסתיים כאמור ביום 1.7.2012, נקבע כי חברת הביטוח תשלם לנפגע בפשרה סכום חד פעמי של 216,000 ₪.

פיתרון דוגמה מס' 1
 שלב ראשון בחישוב המס, יהא חישוב הסכום להשלמה בכל שנה, והסכום הכולל להשלמה. יש לשים לב שעל פי תנאי הפוליסה, היחיד מבטח קצבה של 8,000 ₪ ואולם הכנסתו הייתה 8,000 ₪, לפיכך היה זכאי לקצבה של 6,000 ₪ בלבד, המהווים 75% מהכנסתו הממוצעת. הסכום להשלמה ילווה אותנו בכל הדוגמאות הבאות, הסכומים נקובים באלפי ₪).

שנה	גיל היחיד	תקבול מהקופה	הכנסת עבודה	הסכום להשלמה בכל שנה
2004	44	30	48	6
2005	45	36	0	36
2006	46	12	60	60
2007	47	12	60	60
2008	48	12	60	60
2009	49	12	60	60
2010	50	12	60	60
2011	51	12	60	60
2012	52	6	60	30
הסכום הכולל להשלמה				432

למעשה, הסכום שנתקבל על פי הפשרה, הינו מחצית מהסכום הכולל להשלמה, ולכן בגין כל שנה תקבע למעשה תוספת הכנסה של מחצית הסכום להשלמה (בהתאם לאמור בסעיפים 3.4.1 - 3.4.2 לחוזר). יש לשים לב, כי במידה ובחר הנישום לבצע פריסה לאחור, הרי שבגין השנים שמעבר לשש השנים לאחור לא ניתן לייחס הכנסה ולכן ההכנסה בגין אותם שנים מתווספת לשנה השוטפת 2012 (כאמור בסעיף 4.1 לחוזר), ובהנחה שאינו זכאי לפטור לפי סעיף 9א, נקבל את התוצאה הבאה:

שנה	גיל היחיד	תקבול מהקופה (A)	הכנסת עבודה	הסכום להשלמה	פריסת הכנסה	הכנסה שלא ניתנת לפרוס	הכנסה חייבת
2004	44	30	48	6	3	-3	אין שינוי
2005	45	36	0	36	18	-18	אין שינוי
2006	46	12	60	60	30	-30	אין שינוי
2007	47	12	60	60	30	-	102
2008	48	12	60	60	30	-	102
2009	49	12	60	60	30	-	102
2010	50	12	60	60	30	-	102
2011	51	12	60	60	30	-	102
2012	52	6	60	30	15	51	132

במידה והנכות היא 80% כאמור יהא זכאי לפטור לפי 9א, ולפיכך:

שנה	גיל היחיד	הסכום להשלמה	פריסת הכנסה (B)	הכנסה שלא ניתנת לפרוס	שיעור הפטור (*) לפי 9א (C)	הכנסה פטורה (D) $D = C*(A+B)$	הכנסה חייבת
2004	44	6	3	-3	-	-	אין שינוי
2005	45	36	18	-18	-	-	אין שינוי
2006	46	60	30	-30	-	-	אין שינוי
2007	47	60	30	-	35%	14.7*	87.3
2008	48	60	30	-	35%	14.7	87.3
2009	49	60	30	-	35%	14.7	87.3
2010	50	60	30	-	35%	14.7	87.3
2011	51	60	30	-	35%	14.7	87.3
2012	52	30	15	51	43.5%	21.4**	110.6

* קודם לתיקון 190 הפטור היה 35% מהקצבה.

** לאחר תיקון 190 הפטור הוא 43.5% מתקרת הקצבה המזכה ובעבור מחצית השנה בלבד.

דוגמה מס' 2

בהליך משפטי אשר נסתיים כאמור ביום 1.7.2012, קבע בית המשפט כי הנפגע יהיה זכאי למלוא הקצבה המגיעה (6,000 ₪ בחודש) עד למועד חזרתו לעבודה ולאחר מכן 1,500 ₪ לחודש עד לתום תקופת הביטוח. לאחר חישוב והיוון קבע בית המשפט פיצוי כולל בגין אובדן כושר עבודה בסכום של 300,000 ₪.

פיתרון דוגמה מס' 2

במקרה זה אין משמעות לגבי הסכום להשלמה מאחר ובית המשפט קבע סכומים ומועדים ולכן פריסת ההכנסה תהיה על פי ייחוס הסכומים כפי שקבע בית המשפט, כפי שמפורט בטבלה שלהלן בטור "ייחוס הסכום כפי שקבע ביהמ"ש". פריסת ההכנסה לגבי הסכום המיוחס כאמור להיוון קצבה עד תום תקופת הביטוח (בגיל 67), תהיה בהתאם למספר שנות ההיוון יהיה יתרת השנים עד לתום התקופה (16) מחולק ב 4 כלומר יכול לפרוס ל 4 שנים. בהתאם לאמור בסעיף 4.3.5 לחזור, על פי בחירתו של המבוטח יוכל לפרוס את הסכום החל מהשנה שלאחר מועד התשלום, ובלבד שאינו פורס ליותר מארבע שנים כולל השנה שבה חל מועד התשלום.

שנה	גיל היחיד	תקבול מהקופה (A)	הכנסת עבודה	פריסת הכנסה	ייחוס הסכום לשנה הרלוונטית בהתאם לקביעת בימ"ש (*)	היוון קצבה	הכנסה שלא ניתן לפרוס	הכנסה חייבת
2004	44	30	48	6	6 = 30 - 6*6 חודשים	-	-6	אין שינוי
2005	45	36	0	36	36 = 36 - 12*6 חודשים	-	-36	אין שינוי
2006	46	12	60	6	6 = 12 - 12*1.5 חודשים	-	-	78
2007	47	12	60	6	6 = 12 - 12*1.5 חודשים	-	-	78
2008	48	12	60	6	6 = 12 - 12*1.5 חודשים	-	-	78
2009	49	12	60	6	6 = 12 - 12*1.5 חודשים	-	-	78
2010	50	12	60	6	6 = 12 - 12*1.5 חודשים	-	-	78
2011	51	12	60	6	6 = 12 - 12*1.5 חודשים	-	-	78
2012	52	6	60	12	12 = 6 - 12*1.5 חודשים	-	42	120
2013	53	-	60		P.N= 210	70	-	130
2014	54	-	60			70	-	130
2015	55	-	60			70	-	130
					סה"כ: 432			

הערות :

במידה וזכאי לנכות צמיחה ולפטור לפי סעיף 9א יוכל לקחת את כל סכום ההיוון בפטור על פי הוראות הסעיף ומתוך יתרת ההון הפטורה העומדת לרשותו. על מנת להיות זכאי להיוון האמור עליו לבצע בקשה להיוון כבר בשלב זה ולהגדיר מהו הסכום אותו יבקש להוון (מאחר ומענקי פרישה פטורים אינם פוגעים בפטור במקרה זה, אין צורך בשמירת יתרת הון פטורה למענקי פרישה).

* הסכום החודשי שפסק ביהמ"ש בשנה הרלוונטית * 12 חודשים. מתוך זה הופחת התקבול מהקופה (A).

דוגמה מס' 3

בהליך משפטי אשר נסתיים כאמור ביום 1.7.2012, הבינה חברת הביטוח כי כנראה תידרש לשלם את מלוא הקצבה ממועד הפגיעה ועד תום התקופה. ואז, נקבע בהסכם פשרה, שקיבל תוקף של פסק דין, כי חברת הביטוח תשלם לנפגע תשלום בסכום חד פעמי של 1,000,000 ₪, מתוכם 650,000 ₪ בגין הפרשי קצבה וקצבה שוטפת ויתרת הסכום בגובה 350,000 ₪ היוון קצבה עתידית. כמו כן נתון כי היחיד זכאי לפטור לפי 9א. במקרה זה אנו מתעלמים מההסכם וקובעים את ההכנסה על פי הקריטריונים שפורטו בסעיף 3.4 לעיל ;

פיתרון דוגמה מס' 3

כאמור, ראשית נקבע את הסכום הכולל להשלמה שהוא 432. מאחר והסכום עולה על הסכום הכולל להשלמה וכן על הקצבה השוטפת הרי שיתרת הסכום ניתנת כהיוון קצבה ובהינתן אפשרויות ההיוון יכול היחיד להוון את מלוא הסכום ועד ל- 641,277 ₪ (יתרת ההון הפטורה כמשמעותה בסעיף 9א - נכון לשנת 2012).

בכל אופן, ניתן לפי בחירת הנפגע לפרוס את הסכום החד פעמי כאמור בדוגמא קודמת. (נתוני העזר בדוגמאות קודמות)

הנפגע בחר להוון את כל הסכום בפטור על חשבון הפטור לקצבה בעתיד.

שנה	תקבול מהקופה	הכנסת עבודה	הסכום להשלמה	פריסת הכנסה	לא נפרס	שיעור הפטור	הסכום הפטור	היוון בפטור	הכנסה חייבת
2004	30	48	6	6	-6	-	-		אין שינוי
2005	36	0	36	36	-36	-	-		אין שינוי
2006	12	60	60	60	-60	-	-		אין שינוי
2007	12	60	60	60		35%	25.2	106.8	
2008	12	60	60	60		35%	25.2	106.8	
2009	12	60	60	60		35%	25.2	106.8	
2010	12	60	60	60		35%	25.2	106.8	
2011	12	60	60	60		35%	25.2	106.8	
2012	6	60	30	30	102	43.5%	21.4	568	176.6
2013		60				43.5%	0	60	60
2014		60				43.5%	0	60	60
2015		60				43.5%	0	60	60
2016		60				49%	0	60	60

בהתאם להוראות סעיף 4.3.5 לחוזר, ניתן לפי בחירת המבוטח, לקבוע לייחס את חלק היוון הקצבה בגין שנת 2012 (סה"כ 36 א"ש) לשנה השוטפת, ויתרת ההכנסה בגובה 532 הייתה מתחלקת בשלוש השנים הבאות כתוספת הכנסה של 177.33 בכל שנה. לחליפין, ניתן לחלק את ה- 568 לארבע שנים כולל שנת התשלום ולהוסיף הכנסה של 142 בכל שנה.

דוגמה מס' 4

בהסכם פשרה שקיבל תוקף של פסק דין, נקבע תשלום בסכום חד פעמי של 672,000 ₪ ותשלום קצבה של 3,000 ₪ עד לתום תקופה. כמו כן נתון כי היחיד זכאי לפטור לפי 9א.

פיתרון דוגמה מס' 4

במקרה זה ומאחר והתשלום החד פעמי עולה על הסכום הכולל להשלמה אף לרבות הקצבה השוטפת הרי שיתרת הסכום תיוחס להיוון קצבה (נתוני העזר בדוגמאות קודמות).

שנה	תקבול מהקופה	הכנסת עבודה	יחוס ההכנסה שנקבעה ע"י בימ"ש / פריסת הכנסה	לא ניתן לפריסה	שעור הפטור	הכנסה פטורה	הכנסה חייבת
2004	30	48	6	-6	-	-	אין שינוי
2005	36	0	36	-36	-	-	אין שינוי
2006	12	60	60	-60	-	-	אין שינוי
2007	12	60	60	-	35%	25.2	106.8
2008	12	60	60	-	35%	25.2	106.8
2009	12	60	60	-	35%	25.2	106.8
2010	12	60	60	-	35%	25.2	106.8
2011	12	60	60	-	35%	25.2	106.8
2012	6	60	28	342	43.5%	42.8	393.2
2013	-	60	36	-	43.5%	36	60
2014	-	60	36	-	43.5%	36	60
2015	-	60	36	-	43.5%	36	60
2016	-	60	36	-	49%	36	60
2017	-	60	36	-	49%	36	60
2018	-	60	36	-	49%	36	60
2019	-	60	36	-	49%	36	60
2020	-	60	36	-	52%	36	60
2021	-	60	36	-	52%	36	60
2022	-	60	36	-	52%	36	60
2023	-	60	36	-	52%	36	60
2024	-	60	36	-	52%	36	60
2025	-	60	36	-	67%	36	60
2026	-	60	36	-	67%	36	60
2027	-	60	36	-	67%	36	60

* החל מתיקון 190 הפטור הוא על תקרת הקצבה המזכה.

דוגמה מס' 5

בהסכם פשרה, נקבע תשלום בסכום חד פעמי של 576,000 ₪ ותשלום מלוא הקצבה בסכום של 6,000 ₪ עד לתום תקופה. כמו כן נתון כי היחיד זכאי לפטור לפי 9א.

פיתרון דוגמה מס' 5

במקרה זה ומאחר והקצבה המשולמת בעתיד, הינה מלוא ההתחייבות על פי ההסכם, הרי שכל התשלום החד פעמי יש לראות כתשלום בגין העבר ועד למועד התשלום לרבות פיצוי בגין עיכוב התשלומים, במקרה כאמור לא ניתן לאפשר היוון קצבה. את הסכום החד פעמי יחולק ליניארית בהתאם ליחס הסכום להשלמה. יש לשים לב שבקצבה השוטפת הוא קיבל את מלוא הקצבה לחצי שנה וכן את הגדלת הסכום להשלמה הכולל מרכיב של פיצוי בגין עיכוב התשלומים. (נתוני העזר בדוגמאות קודמות).

שנה	תקבול מהקופה	הכנסת עבודה	פריסת הכנסה	לא ניתן לפריסה	שעור הפטור	הכנסה פטורה	הכנסה חייבת
2004	30	48	8	-8	-	-	אין שינוי
2005	36	0	48	-48	-	-	אין שינוי
2006	12	60	80	-80	-	-	אין שינוי
2007	12	60	80	-	35%	32.2	119.8
2008	12	60	80	-	35%	32.2	119.8
2009	12	60	80	-	35%	32.2	119.8
2010	12	60	80	-	35%	32.2	119.8
2011	12	60	80	-	35%	32.2	119.8
2012	6	60	76	136	43.5%	42.8	235.2
2013	-	60	72	-	43.5%	42.8	89.2
2014	-	60	72	-	43.5%	42.8	89.2
2015	-	60	72	-	43.5%	42.8	89.2
2016	-	60	72	-	49%	48.2	83.8
2017	-	60	72	-	49%	48.2	83.8
2018	-	60	72	-	49%	48.2	83.8
2019	-	60	72	-	49%	48.2	83.8
2020	-	60	72	-	52%	51.1	80.9
2021	-	60	72	-	52%	51.1	80.9
2022	-	60	72	-	52%	51.1	80.9
2023	-	60	72	-	52%	51.1	80.9
2024	-	60	72	-	52%	51.1	80.9
2025	-	60	72	-	67%	65.8	66.2
2026	-	60	72	-	67%	65.8	66.2
2027	-	60	72	-	67%	65.8	66.2